

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 166/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátom Mgr. Ondrejom Barnom, Zámocká 529/34 Stropkov, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 62 Ek 617/2020 z 25. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. apríla 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia ako povinní v exekučnom konaní podali na Okresnom súde Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) návrh na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. d) zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Dôvodili tým, že platobný rozkaz, ktorý sa stal exekučným titulom, je nulitným právnym aktom, pretože bol vydaný vyšším súdnym úradníkom, a nie sudcom, ktorý ako jediný môže v skrátenom konaní rozhodovať vo veci a pritom *ex offico* skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok. Zdôraznili, že v ich veci išlo o nároky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy, na čo vyšší súdny úradník v základnom konaní nereflektoval. V tejto súvislosti poukázali

na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-448/17 z 20. septembra 2018.

3. Okresný súd návrh sťažovateľov na zastavenie exekúcie uznesením z 3. júla 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom zamietol, pretože nezistil žiaden zákonný dôvod na zastavenie exekúcie. K argumentácii sťažovateľov uviedol, že túto mali predniesť v základnom konaní prostredníctvom podania odporu proti platobnému rozkazu.

4. Napadnutým uznesením sudca okresného súdu zamietol sťažnosť, ktorú sťažovatelia nasmerovali proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. K argumentácii sťažovateľov s poukazom na relevantnú právnu úpravu uviedol, že vydanie platobného rozkazu je plne v kompetencii vyššieho súdneho úradníka. Pokiaľ sťažovatelia namietali rozpor platobného rozkazu so zákonom, neprihliadnutie na neprijateľné zmluvné podmienky či charakter spotrebiteľskej zmluvy, týmto spôsobom sa mohli a mali brániť v základnom konaní podaním odporu, čo však neurobili. Námietky uvádzané v návrhu na zastavenie exekúcie, resp. v sťažnosti, nie sú a ani nemôžu byť opravným prostriedkom proti vydanému platobnému rozkazu. Procesnou pasivitou spočívajúcou v nepodaní odporu už nie je možné zákonným spôsobom poskytnúť ochranu v exekučnom konaní. Okresný súd zároveň konštatoval, že vo veci sťažovateľov nevzhladol ani žiadne iné (sťažovateľmi neuvádzané) dôvody na zastavenie exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú, že okresný súd rozhodol o ich sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka svojvoľne a arbitrárne, bez náležitého presvedčivého odôvodnenia. Zdôrazňujú, že je povinnosťou exekučného súdu skúmať materiálnu aj formálnu spôsobilosť exekučného titulu, najmä pokiaľ ide o exekučný titul vydaný v skrátanom konaní, akým je konanie o vydaní platobného rozkazu, resp. upomínacie konanie. Okresnému súdu vyčítajú i to, že nezaujal stanovisko k záverom vyplývajúcim z rozhodnutí Súdneho dvora.

6. Na základe uvedenej argumentácie sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom vyslovil porušenie ich práv napadnutým uznesením okresného súdu, toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľov o porušení ich práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bol zamietnutý ich návrh na zastavenie exekúcie vedenej na podklade exekučného titulu (platobného rozkazu) vydaného v spotrebiteľskej veci. Sťažovatelia napadnutému uzneseniu vyčítajú arbitrárnosť a nedostatočnosť odôvodnenia vrátane absencie stanoviska k ich sťažnostným argumentom týkajúcim sa rozhodnutí Súdneho dvora.

8. V kontexte argumentácie sťažovateľov, ktorou odôvodňujú namietané porušenie ich v ústavnej sťažnosti označených práv, ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou považuje v prvom rade za potrebné poukázať na to, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05). Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní

pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu práva zaručeného ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú pritom predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04).

9. Jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich zaručuje čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne čl. 46 ods. 1 ústavy), je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležité odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

10. V intenciách uvedenej judikatúry pristúpil ústavný súd k preskúmaniu napadnutého rozhodnutia, ktorého odôvodnenie v podstatnom zhrnul v rámci bodu 5 tohto uznesenia, pričom nezistil, že by sa okresný súd s podanou sťažnosťou sťažovateľov vysporiadal nedostatočne. Práve naopak, v napadnutom uznesení sa zaoberal všetkými sťažnostnými argumentmi sťažovateľov, pričom presvedčivo, logicky a konzistentne odôvodnil aj svoje právne závery o absencii zákonného dôvodu pre zastavenie exekúcie. Napadnuté uznesenie žiadne známky arbitrárnosti nevykazuje a nie je možné prisvedčiť ani tvrdeniu sťažovateľov o nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia. Ústavný súd tak považuje odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu za dostatočné, nevybočujúce z limitov čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. K uvedenému ústavný súd dodáva, že zákonodarca reflektoval vývoj judikatúry domácich súdov aj Súdneho dvora, pokiaľ ide o možnosti obrany spotrebiteľa aj na úrovni prebiehajúceho exekučného konania, čo sa premietlo do znenia Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017. Aj po týchto zmenách však exekučný súd je povinný zamietnuť návrh na vykonanie exekúcie, ak bol exekučný titul vydaný v konaní, v ktorom nebolo možné namietať alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, a existencia neprijateľnej podmienky má vplyv na vymáhaný nárok, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou [§ 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku]. V prípade sťažovateľov však možnosť namietať existenciu neprijateľnej podmienky existovala, a to práve prostredníctvom odporu proti platobnému rozkazu, ktorú nevyužili, pričom v rámci sťažnosti (ale ani v rámci ústavnej sťažnosti) neuviedli žiaden dôvod, pre ktorý tak neurobili. Sťažovatelia mali tiež možnosť (s ohľadom na ich argumentáciu) využiť proti platobnému rozkazu mimoriadny opravný prostriedok v podobe žaloby na obnovu konania [§ 397 písm. e) v spojení s § 398 Civilného sporového poriadku]. Nedostatok procesnej aktivity sťažovateľov v základnom konaní (ktorú sa snažia prekryť námietkou o nezákonnosti vydania platobného rozkazu v ich veci a tým i nezákonnosťou vedenia exekúcie) nemožno nahrádzať

v konaní vykonávacom, pretože to vzhľadom na jeho účel, ktorý zdôraznil v napadnutom uznesení i okresný súd, nie je prípustné.

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

13. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu